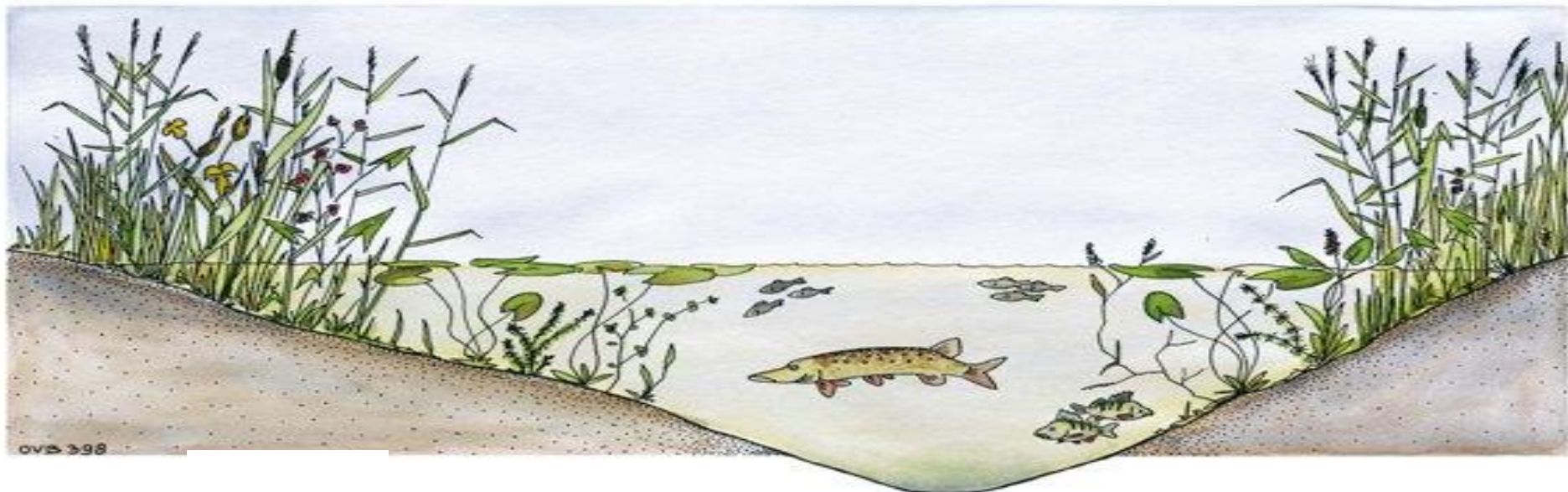

Stappenplan nutriëntenmaatregelen

“Er is nog veel te doen, maar niet alles is overal mogelijk,
En zelfs waar niets mogelijk lijkt, is altijd wel iets mogelijk”

Stappenplan nutriënten maatregelen

- is/wordt de ecologie goed?
- zo nee, wat is er aan de hand?
- hebben we de juiste doelen gesteld?
- vormen nutriënten een probleem?
- tot hoever is nutriëntprobleem te reduceren?
- wat wordt bijhorende ecologie?
- maatregelen en afspraken
- dromen

Is/wordt de ecologie goed?

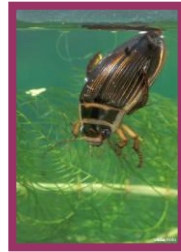
1. Ecologische maatlatten

algen

planten

waterdiertjes

vissen

OK
OK
OK
OK

OK

OK

goede
ecologische
toestand

2. Fysische chemie

(stikstof, fosfor, zuurstof, doorzicht e.d.)

3. Overige stoffen (niet zijnde prioritaire stoffen)

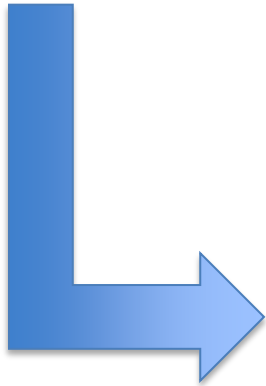
Prioritaire stoffen (enkele tientallen zeer schadelijke of gevaarlijke vervuilingen)

OK

goede
chemische
toestand

Ecologie wordt niet goed, wat is er aan de hand?

- houdt GEP's voor SGBP2 kritisch tegen het licht, correct afgeleid?
- werken de maatregelen, zijn het de juiste?
- was de diagnose goed?

**Diagnose, b.v. met
volg en stuursysteem**

Diagnose: vormen nutriënten oorzaak ecologische probleem?

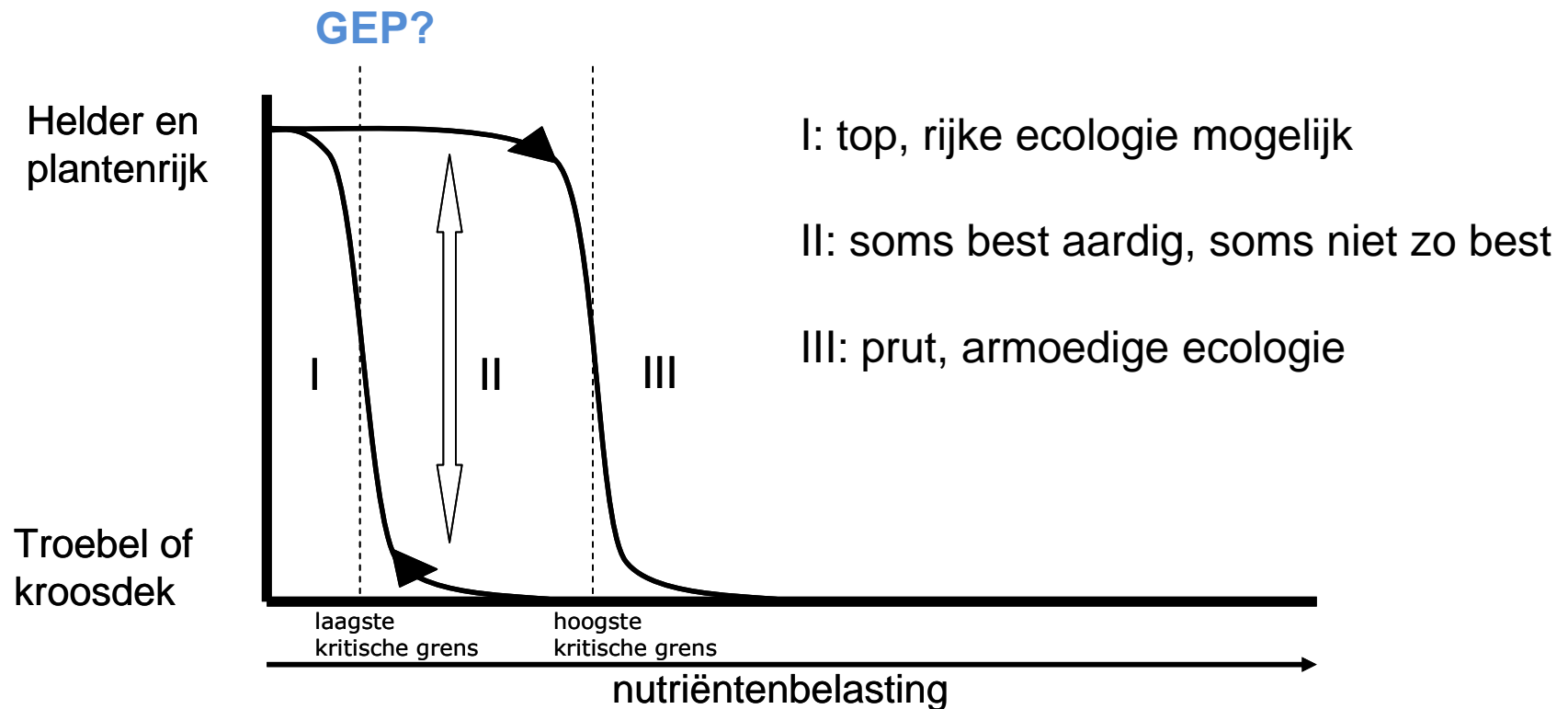
nee -> tref andere maatregelen (vervuiling, inrichting, andere pressoren)

Ja -> analyseer nutriëntenprobleem, breng bronnen in kaart

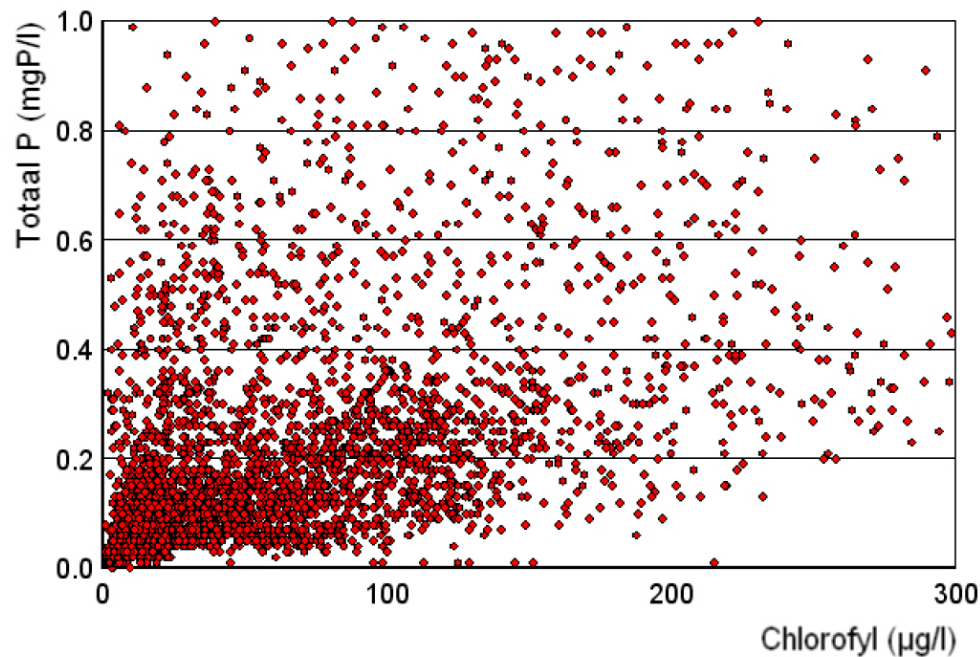
Stikstof en fosfor zijn stuurfactoren, geen doel op zich

Helder water geeft de grootste kans op een "goede" ecologie

Stikstof en fosfor zijn stuurfactoren, geen doel op zich

Fosfor stuurt algen (chlorofyl), algen bepalen het lichtklimaat

Figuur uit vijfde eutrofiëringsevenquête (Roelf Pot, 2010, lezenswaardig!)

Analyse bronnen nutriënten

- antropogeen
- natuurlijk
- wel/niet beïnvloedbaar
- beïnvloedingstermijn
- ruimtelijke variatie

Zijn nutriëntstromen voldoende beïnvloedbaar?

1. Ja -> probleem oplossen, GEP zo laten
2. Nee want verhoogde natuurlijke belasting
3. Nee want te hoge antropogene belasting

Conclusie kan ook zijn dat stromen wel beïnvloedbaar zijn, maar niet binnen de beschikbare tijd (2027)

Let op afwenteling!!!

Nieuwkoopse plassen

Ecologische doel niet haalbaar vanwege hoge achtergrondbelasting

1. Stel vast hoe ver de achtergrondbelasting gereduceerd kan worden
2. Verlaag overige belasting zo ver economisch verantwoord is
3. **Identificeer kansen en verzilver deze**

Bedenk dan welke ecologie ontstaat bij de resulterende belasting. Dit wordt het ecologische doel (GEP).

zelfs waar niets mogelijk lijkt, is altijd wel iets mogelijk

Wieringermeer

Ecologische doel niet haalbaar vanwege hoge antropogene belasting

1. Verlaag emissies voor zover economisch verantwoord is
2. Bereid argumentatie EU voor (2021)
3. **Identificeer kansen en verzilver deze**

Bedenk dan welke ecologie ontstaat bij de resulterende belasting. Dit wordt het ecologische doel (GEP).

Kagerplassen

Maatregelen en afspraken

1. Identificeer haalbare maatregelen
2. Analyseer instrumentarium
3. Gebiedsproces: inkaderen
4. Gebiedsproces: dialoog en regie
5. Afspraken vastleggen (SGBP2?)

Droom?

convenant
schoon water

Onderstaande partijen zorgen er samen voor dat uiterlijk in 2027 het water in Nederland zo schoon en helder mogelijk is.

Utrecht, 22-12-2015

Provincies:

Waterschappen:

Agrarische sector:

Blue deal?

invloed. Boeren en tuinders hebben de afgelopen jaren echt goed gepresteerd om de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan maatregelen op het gebied bemesting, residuen van gewasbeschermingsmiddelen en lozingsen.

Die prestatie steelt vooral op wetten, regels en allerlei normen. Het ging niet vanzelf, het is vaak een heel gevecht geweest. Maar de resultaten mogen er zijn, zeker in vergelijking met een jaar of dertig, veertig terug. De kwaliteit van het water is véél beter.

Maar toch: het kan nog aanzienlijk beter: het laaghangend fruit is geplukt, maar er zit nog genoeg aan de boom. Een mooi project Salland Waterproof laat zien dat er met de waterkwaliteit nog grote stappen te maken zijn. Boeren (LTO Salland) en het waterschap Groot Salland hebben voor een beter waterbeheer en een duurzame landbouw de handen ineen geslagen.

...n aan
...en inpaan
...nbedrijven is let-
...Heel wat oekhoopge-
...aanpassing van het strooige-
...on de Houtse Watergraaf zijn
...gen oerind is een wateropvang
...angaged en zijn kunstwerken zijn
...wordt heringericht. De bewilfsvoering
...boeren heringericht. De bewilfsvoering
...van ruimten te voorkomen. Ook de
...waterbeheermaatregelen aangevakt.
...het kluitk alleen maar ingewikkelder dan
...het in de praktijk is.
...Het alledebetingrijke van dit project, er
...zijn heel goede resultaten geboekt, v
...heeft minder gekost en het is v
...gegaan dan elders. Hoe kan
...Volgens mij zijn de succes
...trajecten en samenw
...aan bij v
...is veer
...ma
...oe ze
...bijvoor-
...of een oob-
...et uitreids-
...inna ze rit
...de rug ble-
...a. Daarbij
...op de maan-
...lest zijn de
...le mannen
...a. Er is dus
...rechte slag
...ig is nodig
...e, vrouwen
...Als de maan-
...rechter-
...en

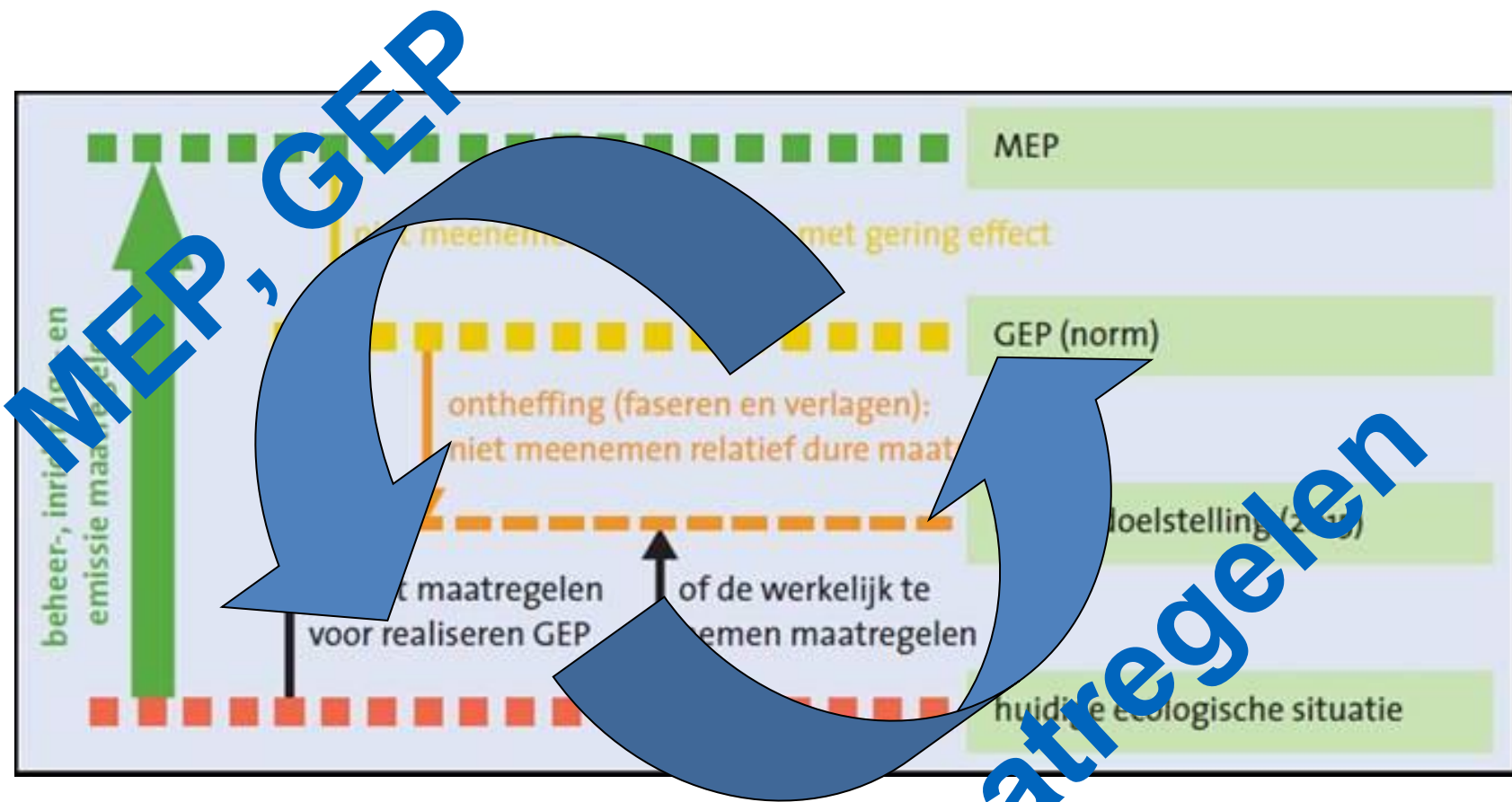
Ik vind het veelbelovend en opzienbarend tegelijk: het gebeurt niet aan de vergadertafel, maar 'gewoon' in de praktijk, in het veld! Als alle partijen de wil hebben om samen te werken, elkaar stimuleren en samen gemotiveerd werk maken van een betere waterkwaliteit, dan valt er nog een wereld te winnen.

Het polderen bestaat nog, ook op zandgrond.

SIEM JAN SCHENK,
VOORZITTER LTO NOORD

Haalbaar, betaalbaar, realistisch, Praagmatisch

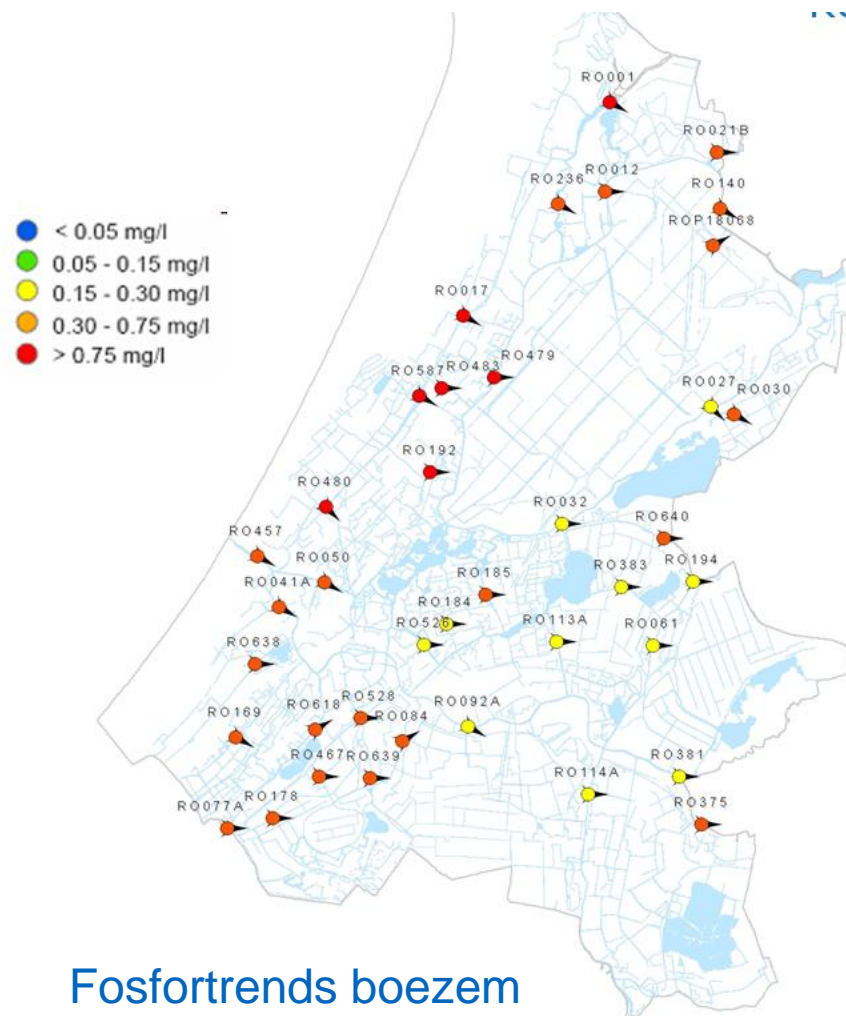

Helder water = illusie?

Analyse bronnen nutriënten

- antropogeen
- natuurlijk
- wel/niet beïnvloedbaar
- beïnvloedingstermijn

Fosfortrends boezem

